

Legionærsygdom - hvordan undgår man smitte?

Legionærsygdom er en lungebetændelse forårsaget af bakterien Legionella.

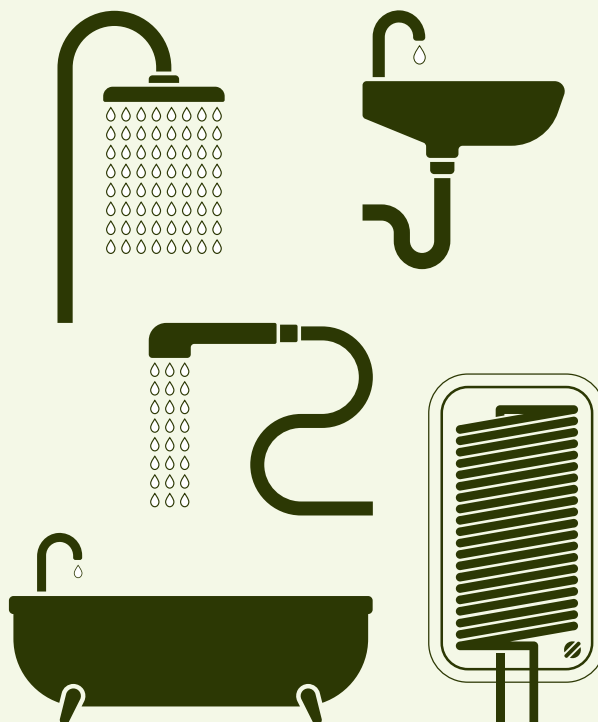
Specielt ældre mennesker og personer med svækket immunforsvar, multisygdom eller kronisk sygdom er i risikogruppen. Sunde og raske voksne mennesker kan dog også få legionærsygdom, mens det er meget sjældent at børn får sygdommen. Legionellabakterien kommer ind i kroppen gennem luftvejene og kan efterfølgende sætte sig i lungerne. Indånding af bakterien kan eksempelvis ske, når man er i nærheden af rindende vand, idet noget af vandet bliver forstøvet og dermed spredt gennem luften.

Legionellabakterien kan både medføre den omtalte Legionærsygdom og en mildere tilstand kaldet Pontiac feber. Mens legionærsygdom typisk er en svær lungebetændelse, som kan være livstruende for personer i risikogrupperne, så er Pontiac feber en influenzalignende febersygdom, som vil gå over af sig selv.

Hvor lever legionellabakterien?

Alle tapsteder, særligt brusebade og vandhaner, er mulige smitekilder, da bakterien vokser i vandrør og diverse vandbeholdere, men specielt i afbrudte og uisolerede vandrør. Legionella vokser i biofilm på indersiden af rør og slanger, når temperaturen i vandet ligger mellem 20°C og 50°C. Risikoen øges, når vandet har været stillestående i længere tid.

Legionærsygdom kan være livstruende og derfor er det vigtigt at tage visse forholdsregler for at undgå bakterievækst og dermed

Forholdsregler om temperatur og gennemstrømning gælder alle tapsteder i et hjem eller andet beboelse, idet de hver især kan udgøre en smitekilde.

risiko for smitte. Det gælder både for raske personer, og specielt for personer i risikogruppen.

Temperatur og gennemstrømning

Temperaturen i det vand, der kommer til tapstederne fra varmtvandsbeholdere og igennem rør, har betydning for udviklingen af Legionella. Legionella formeres mellem 20°C og 50°C og derfor er det vigtigt, at vandet enten har en konstant temperatur på under 20°C eller over 50°C. Konstant temperatur

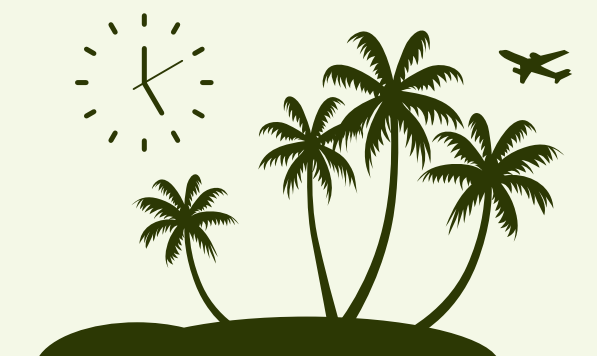
skal opnås relativt hurtigt, når man tænder for en vandhane. Går der et stykke tid inden en konstant temperatur er opnået, kan man teste med et termometer, om det kolde og varme vand opnår ovenstående temperaturer. Hvis temperaturerne ikke opnås relativt hurtigt, bør man gå sit vandsystem efter, eventuelt med hjælp fra en fagmand.

Manglende gennemstrømning betyder stillestående vand. Man skal eksempelvis lave en gennemskylning af bruseslangen og brusehoved, hvis et brusebad ikke har været brugt i mere end tre-fire dage, da der kan være opstået legionellabakterier i rørene eller slangen med stillestående vand. En gennemskylning foretages ved at tænde for både det kolde og det varme vand hver for sig, og lade det løbe i 3-5 minutter, hvor termostatventiler stilles til henholdsvis det koldeste og varmest mulige vand. Mens vandet løber i forbindelse med en gennemskylning, skal man eventuelt åbne vinduer og forlade rummet, hvis vandet forstøves og spreder sig i rummet. Disse forholdsregler er gode at have i mente før man selv stiller sig ind, eller hjælper andre ind i brusenichen.

Rejser, hotelophold og en tur i sommerhuset

Legionærsygdom pådrages også under rejser og uden for hjemmet. Det er derfor særligt vigtigt at være opmærksom på gennemskylning og vandets temperatur i hanerne,

3-5 minutter

Vær særligt påpasselig på rejser og foretag en gennemskylning på 3-5 minutter af bruser og vandhaner på destinationen, da man ikke ved hvor længe vandet har stået stille. Vær særligt opmærksom på at det varme vand kan blive 50°C grader eller mere, og om afløbet kan føre vandet væk.

når man eksempelvis tager i sommerhus eller på udlandsophold. Er man i risikogruppen, kan det være en fordel at tjekke temperaturen fra vandhaner og brusere ved ankomst, og gennemskylle brusersystem inden brug. Ved håndtering af eget sommerhus bør man følge ovennævnte forholdsregler om temperatur og gennemstrømning, når sommerhuset ikke har været benyttet - ligesom man bør være opmærksom på sommerhusets varmtvandsbeholdere og spabad. Når sommerhuset lukkes ned for længere tid, bør man tømme varmtvandsbeholder og rør for vand.

Kontakt

Har man mistanke om, at vandet fra tapsteder ikke har de rigtige temperaturer, er det vigtigt at få tjekket varmtvandsbeholderen, cirkulationen og rørene i huset eller bygningen, da der kan være flere kilder til

bakterievækst. Kontakt udlejer, VVSer og kommunen.

Du kan finde viden og praktiske råd på Legionellaguiden.dk

Gode råd til at mindske risikoen for smitte med Legionella

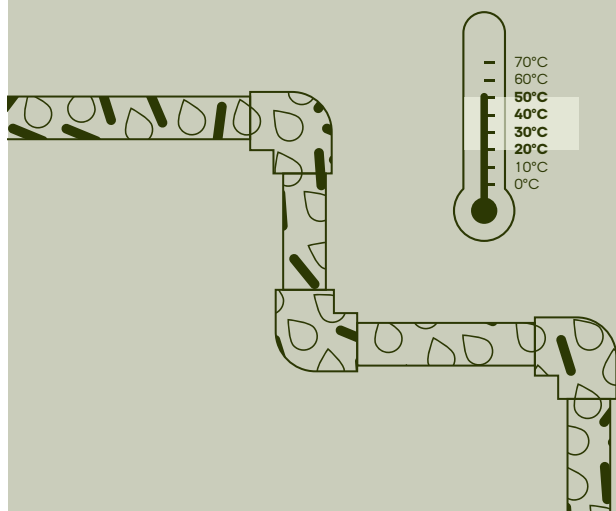
Brugsvand fra haner og bruser

Da Legionella vokser i vand med temperaturer mellem 20°C og 50°C, er det vigtigt, at temperaturen i almindeligt brugsvand ikke er lunken. Det kolde vand bør ikke overstige 20°C, og det varme vand bør være mindst 50°C.

Vandet fra tapsteder skal forholdsvist hurtigt opnå de kolde og varme temperaturer, og først når de er opnået, skal man benytte vandet.

Stillestående vand i rør og varmtvandsbeholdere

I tilfælde af at faciliteter, eksempelvis gæstebadeværelser eller sommerhuse, ikke har været anvendt i et længere stykke tid, er det godt at foretage en gennemskylning af alle tapstederne med det varmest mulige vand i mindst 3-5 minutter. Mens gennemskylningen finder sted, skal man ikke opholde sig i området, hvis vandet forstøves.

Bad og brus

Når bad og brus er tændt, vil luften omkring tapstedet være fyldt med forstøvet vand. Det betyder, at personer i risikozonen kan være udsat for smitte, indtil vandrøret er skyllet igen efter ca. 3 minutter.

For at undgå ophobning af Legionella kan man tømme bruseslangen efter brug, ved at lade den ligge på gulvet indtil den er tømt og herefter hænge den på plads. Dertil anbefales det, at man jævnligt skifter brusehoved og slange ud. Hvis der er personer i risikogruppen, der bruger faciliteterne, bør man overveje at skifte delene ud mere end én gang om året.

Spabade og varmtvandsbeholdere

Ved benyttelse af spabade kan Legionella spredes gennem dampen eller det forstøvede vand. Det er derfor meget vigtigt at sådanne faciliteter bliver rengjort og vedligeholdt hyppigt efter installatørens anvisninger.

Større vandtanke og varmtvandsbeholdere skal rengøres og vedligeholdes efter fabrikanrens anvisninger. Dertil skal beholderne kunne opvarmes til mindst 60°C.